

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/299/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312216982
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Harbuta
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4312216982.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Dušana Harbutu a členov senátu JUDr. Ingrid Doležajovej a JUDr. Márie Malíkovej, v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zast. Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, proti odporcovi: Slovenská republika a v jej mene konajúce Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Župné námestie 13, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 3. februára 2014 č.k. 12C/61/2013-45, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdzuje.

Odporcovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa voči odporcovi domáhal zaplatenia sumy 175 eur ako náhrady škody a sumy 885,12 eura ako nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ktorá mu vznikla nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Levice v exekučnom konaní vedenom pod sp.zn. 11Er/861/2006. Odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

Svoje rozhodnutie právne oprel o ust. § 4 ods. 1 písm. a/ bod 1., § 9 ods. 1, 2, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1-3 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ako i ust. § 41 ods. 1 a § 44 ods. 8, 9 zák. č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov účinného v čase začatia exekučného konania (ďalej len „Exekučný poriadok“). Z hľadiska skutkového stavu mal za preukázané, že v exekučnom konaní vedenom na Okresnom súde Levice sp.zn. 11Er/861/2006 dňa 30. 08. 2010 bol doručený návrh na zmenu súdneho exekútora. Exekučný súd uznesením zo dňa 05. 01. 2012 žiadosť oprávneného na zmenu súdneho exekútora zamietol a exekúciu zastavil po tom, čo na výzvu a urgenciu exekučného súdu pôvodný súdny exekútor doručil dňa 05. 12. 2011 originál exekučného spisu, stanovisko k návrhu na zmenu súdneho exekútora a vyúčtovanie trov exekúcie. Konštatoval, že navrhovateľ predložil odporcovi žiadosť o predbežné prerokovanie nároku dňa 25. 05. 2012, v čase rozhodovania súdu uplynula šesťmesačná lehota, v ktorej odporca žiadosti navrhovateľa nevyhovel. Taktiež návrh navrhovateľa nepovažoval za premlčaný, pretože návrh na zmenu exekútora bol podaný dňa 30. 08. 2010 a do podania žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody neuplynula zákonná trojročná lehota. Uviedol tiež, že neskúmal, či v danom konaní došlo k prietahom v konaní, pretože touto otázkou sa môže zaoberať iba Ústavný súd Slovenskej republiky a nie všeobecný súd v konaní o náhrade škody. Takéto konanie na Ústavnom súde SR vedené nebolo. Ďalej mal za to, že k vzniku škody u navrhovateľa nedošlo, keďže navrhovateľ nepreukázal zmenšenie majetku rozhodujúcim spôsobom napriek tomu, že dôkazné bremeno preukázania týchto tvrdení je na navrhovateľovi, pričom nie je zrejmé, ako navrhovateľ

dospel k výške ním tvrdenej škody. Iba samotné určenie výšky škody v návrhu nie je dôkazom o vzniknutej škode. Taktiež sa nestotožnil s názorom navrhovateľa o vzniku nemajetkovej ujmy a jej výšky, pričom touto výškou sa ani nezaoberal, nakoľko dospel k presvedčeniu, že k žiadnej škode nedošlo. Tvrdenie navrhovateľa, že o návrhu na zmenu exekútora bolo rozhodnuté po 496 dňoch, považoval za nepreukázané, nakoľko súd o návrhu na zmenu exekútora rozhodol po 4 mesiacoch od podania návrhu a po jednom mesiaci od doručenia požadovaných dokladov. Skonštatoval, že došlo k prekročeniu 30-dňovej lehoty, avšak v priebehu exekúcie ku žiadnej škode nemôže dôjsť, pretože pôvodný exekútor je povinný vykonávať všetky úkony exekučného konania. Navrhovateľ v konaní neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal vznik škody, ani príčinnú súvislosť medzi nedodržaním lehoty na rozhodnutie o mene exekútora a prípadnou škodou.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, domáhajúc sa ním jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dôvodil, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a postupom súdu účastníkovi konania bola odňatá možnosť konať pred súdom. Namietal, že súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie na základe a s použitím novej právnej úpravy obsiahnutej v ust. § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z., ktorá sa stala súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a teda po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu, hoci pri svojom rozhodovaní bol viazaný ust. § 9 ods. 1 v znení zák. č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom pred prijatím zák. č. 412/2012 Z.z.. Svojím rozhodnutím de iure a de facto tak aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Vytkol mu tiež, že odôvodnenie o zániku nároku na náhradu uplatnenej škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom založil na nedôveryhodnosti údajov, čo platné právo nepozná. V tejto súvislosti poukázal na to, že nemal k dispozícii súdny spis exekučného súdu, a preto mohol niektoré skutočnosti len usudzovať podľa sekundárnych prejavov, ktoré mal v realite, z ktorého dôvodu ako dôkaz označil aj exekučný spis a žiadal použiť v ňom obsiahnuté listiny. Samotná nedôveryhodnosť údajov však nič nemôže zmeniť na tom, že zo strany štátneho orgánu došlo k nesprávnemu úradnému postupu, keď rozhodnutie nebolo vydané v zákonom ustanovenej lehote. Poukázal tiež na to, že súd prvého stupňa vôbec nevysvetlil svoj názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty, i napriek tomu, že zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty a za situácie, že exekučný súd ignoroval túto legitímnu sféru a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie totiž nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu, ale len súdu exekučného. Ďalej argumentoval, že súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami a jeho povinnosťou je aplikovať platné právo a navyiac jeho úvahy negujú stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory ako napr. rozsah nevybavenej súdnej agendy, nárast ekonomickej trestnej činnosti, atď.. Rovnako tak Dohovor zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok spôsobom vyhovujúcim požiadavkám čl. 6 ods. 1, ktorý zahŕňa aj právo na rozhodnutie veci v primeranej lehote a pokiaľ súd a ani samotný štát neprijal žiadne opatrenia na riešenie vzniknutej kritickej situácie, tento nedostatok mu nemôže byť dávany za vinu. Za prejav nesústredenej činnosti súdu prvého stupňa označil jeho presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom v súvislosti s výsledkom konania, nakoľko vyhodnocoval skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli.

Odporca sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP s verejným vyhlásením rozhodnutia pri splnení si povinnosti upravenej v ust. § 156 ods. 3 OSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Predmetom tohto konania je návrh navrhovateľa, ktorým sa voči odporcovi domáha zaplatenia sumy 175 eur z titulu náhrady škody a sumy 885,12 eura z titulu nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci vzniknutých mu v dôsledku nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Levice v exekučnom konaní vedenom na označenom súdu pod sp. zn.11Er 861/2006. Nesprávny úradný postup navrhovateľ vzhľadom na nevydaní rozhodnutia o žiadosti oprávneného o zmene súdneho exekútora v zákonom stanovenej 30-dňovej lehote, v prieťahoch v

konaní, pri rozhodovaní o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, pretože k vydaniu rozhodnutia došlo s omeškaním viac ako 496 dní.

Podľa § 3 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení účinnom do 01. 01. 2013 (ďalej len „zák. č. 514/2003 Z.z.“), ktorý na danú vec dopadá, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci a) nezákonným rozhodnutím, b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe a d) nesprávnym úradným postupom.

Zodpovednosti podľa ods. 1 sa nemožno zbaviť (§ 3 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z.).

Podľa § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda (§ 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z.).

Podľa § 17 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 44 ods. 8 zák. č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“), oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora.

Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na: a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení (§ 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z.).

Odvolací súd po prejednaní veci dospel k záveru, že súd prvého stupňa vo veci vykonal dostatočné dokazovanie a vec posúdil v intenciách zhora uvedenej právnej úpravy. Súd prvého stupňa správne konštatoval, že exekučný súd o návrhu na zmenu exekútora rozhodol po uplynutí 30-dňovej zákonnej lehoty na vydanie rozhodnutia, pretože od podania návrhu do rozhodnutia uplynula doba 4 mesiacov, pričom rozlíšil dobu od doručenia vyjadrenia pôvodného súdneho exekútora do rozhodnutia súdu v trvaní jedného mesiaca. Súd prvého stupňa od doručenia návrhu na zmenu exekútora vykonával vo veci úkony potrebné pre rozhodnutie o zmene exekútora, vyzval súdneho exekútora, splnenie ktorej výzvy aj urgoval, na vyjadrenie a zaslanie exekučného spisu a vyčíslenie trov exekúcie. V tejto súvislosti nemožno exekučnému súdu vytknúť nečinnosť, pričom na druhej strane je potrebné vziať do úvahy, že zákonná úprava pre rozhodnutie súdu o zmene exekútora určuje lehotu 30 dní, ktorú exekučný súd prekročil. Samotné nedodržanie zákonom stanovenej lehoty ale nezakladá automaticky nárok na náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú navrhovateľ v tomto konaní uplatňuje.

V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že v nadväznosti na čl. 46 ods. 3 Ústavy SR a čl. 36 ods. 3, 4 Listiny základných práv a slobôd (zák. č. 23/1991 Zb.) je zák. č. 514/2003 Z.z. osobitným zákonom, ktorý upravuje podmienky a spôsob náhrady škody, ktorá vznikla pri výkone verejnej moci. Na to, aby štát zodpovedal za škodu spôsobenú orgánom vykonávajúcim verejnú moc, musia byť splnené podmienky zodpovednosti za škodu podľa tohto zákona. Základnou podmienkou zodpovednosti štátu je, aby škoda

bola spôsobená pri výkone verejnej moci orgánom, ktorý vykonáva verejnú moc niektorým zo spôsobov v zákone špecifikovaným, druhým predpokladom je vznik škody alebo nemajetkovej ujmy a treťou podmienkou je, aby medzi konaním, ktoré viedlo k vzniku škody a samotnou škodou, bola daná priama príčinná súvislosť. Dôkazné bremeno na preukázanie splnenia týchto podmienok znáša poškodený a ak preukáže ich splnenie, štát sa svojej zodpovednosti zbaviť nemôže, keďže zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci, má charakter objektívnej zodpovednosti bez ohľadu na zavinenie. Z hľadiska spôsobu, akým bola škoda spôsobená, zákon rozlišuje základné dva okruhy zodpovednosti za škodu a to zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím (§ 5 a § 6) a zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom (§ 9). Zároveň je samostatne upravená zodpovednosť štátu za rozhodnutie o zatknutí, zadržaní alebo inom pozbavení osobnej slobody (§ 7), a tiež za rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo o väzbe (§ 8). I keď zákon explicitne nedefinuje pojem „nesprávny úradný postup“, vo všeobecnosti za takýto možno považovať porušenie pravidiel predpísaných právnymi normami pre konanie štátneho orgánu pri jeho činnosti súvisiacej s výkonom verejnej moci, ktorý sa dotýka individuálnych práv a povinností účastníkov daného konania. Z ust. § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003/Z.z. vyplýva, že za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť takéhoto orgánu, zbytočné prieťahy v konaní, ako aj iný nezákonný zásah do práv a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb. Rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je závislé od posúdenia príčinnej súvislosti medzi týmto postupom a vzniknutou škodou ako jedným z rozhodujúcich predpokladov pre vznik škody. Pôjde teda najmä o objasnenie príčin, ktoré viedli k určitému výsledku a o starostlivé zváženie všetkých príčinných súvislostí. Z hľadiska objektívnej zodpovednosti štátu ide o vzťah príčinnej súvislosti vtedy, ak škoda vznikla následkom škodovej udalosti, a preto nesprávny postup orgánu štátu musí byť vždy so vznikom škody vo vzťahu príčiny a následku.

V súdnej veci správne súd prvého stupňa vo svetle týchto záverov posudzoval existenciu predpokladov zodpovednosti odporcu za škodu uplatňovanú navrhovateľom v konaní. V tomto smere v potrebnom rozsahu zistil skutkový stav veci a vyvodil z neho i správny právny záver. Je nesporné, že k rozhodnutiu o zmene exekútora, ako bolo uvedené vyššie, došlo po uplynutí 30-dňovej lehoty na vydanie rozhodnutia, pričom ale navrhovateľ nepreukázal zodpovednosť štátu za škodu podľa zák. č. 514/2003 Z.z.. Žalobou uplatnený nárok na náhradu škody v sume 175 eur ako majetkovej škody, ktorá mala predstavovať náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s jeho činnosťou uskutočnenou vo veci správy a udržateľnosti pohľadávky v období, ktoré zbytočne uplynulo medzi doručením návrhu na zmenu súdneho exekútora a rozhodnutím, na správu pohľadávky prostredníctvom pracovných úkonov zamestnancov pomocou informačného systému, na udržiavanie a správu informačného systému a administráciu listín a komunikáciu s pôvodným súdnym exekútorom. V tejto súvislosti odvolací súd považuje za podstatné konštatovanie, že exekučné konanie bolo vedené na základe vydaného poverenia pre súdnu exekútku Mgr. Silviu Šabíkovú dňa 25. 10. 2006, vydaniu ktorého predchádzala žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie predloženej súdu prvého stupňa dňa 04.10. 2006. Samotná okolnosť, že došlo k vydaniu poverenia, mala za následok, že poverený súdny exekútor mal právo, ako aj povinnosť vykonávať úkony smerujúce k vymoženiu pohľadávky oprávneného. Okolnosť, že súd prvého stupňa o návrhu na zmenu súdneho exekútora rozhodol po uplynutí zákonnej lehoty, nemá za následok vznik navrhovateľom tvrdenej a uvádzanej škody, pretože úkony, za ktoré požaduje náhradu škody, vykonával bez ohľadu na to, ktorý exekútor vo veci vykonával exekúciu. Z tohto dôvodu sa odvolací súd stotožňuje s právnym názorom súdu prvého stupňa, že účastníkovi exekučného konania nerozhodnutím o zmene súdneho exekútora v zákonnej lehote nemohol vzniknúť stav právnej neistoty a majetková škoda, ktorú uplatňuje žalobou.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 OSP tak, že v odvolacom konaní úspešnému odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže odporca návrh na priznanie náhrady trov odvolacieho konania nepodal.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.